

ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 25-річчю Медичного інституту
Сумського державного університету**

(Суми, 17–19 жовтня 2017 року)

За загальною редакцією О. О. Єжової

5. ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

УДК 614.2

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сміянов В.А.¹, Горох В.В.²; Дрига Н.О.¹

¹Сумський державний університет,

²Сумська обласна клінічна лікарня, Суми, Україна

The objective of the study is to systematize and analyze the basic methods and tools on health services quality assurance on health care facilities level under the current control system of medical care quality. Analysis of the basic types and forms of medical care quality control, and evaluation of the quality assurance level in 24 typical medical and preventive treatment facilities of Sumy region. The basic mechanisms of the current control system of medical care quality in health care facilities of Sumy region were studied. It was proved that the main tool for controlling the quality is medical expert examination, based on retrospective analysis of statistical values.

Keywords: medical care quality, health care facility, control, management, tools, factors of medical care quality assurance.

Celem pracy jest usystematyzowanie i analizowanie podstawowych metod i narzędzi służących zapewnieniu jakości usług zdrowotnych na poziomie obiektów opieki zdrowotnej w obecnym systemie kontroli jakości opieki zdrowotnej. Analiza podstawowych typów i form kontroli jakości opieki medycznej oraz ocena poziomu zapewnienia jakości w 24 typowych placówkach leczniczych i profilaktycznych w regionie Sumy. Badano podstawowe mechanizmy obecnego systemu kontroli jakości opieki medycznej w zakładach opieki zdrowotnej w regionie Sumy. Udowodniono, że głównym narzędziem do kontroli jakości jest badanie ekspertów medycznych, oparte na retrospektywnej analizie wartości statystycznych.

Słowa kluczowe: jakość opieki medycznej, opieka zdrowotna, kontrola, zarządzanie, narzędzia, czynniki zapewnienia jakości opieki zdrowotnej.

Загальна система основних чинників, які забезпечують якість медичної допомоги на рівні закладу охорони здоров'я складається з чотирьох груп факторів: 1) ресурси; 2) державне нормативно-правове забезпечення; 3) управління/організація на рівні закладу охорони здоров'я; 4) ставлення споживачів медичних послуг (пацієнтів) до збереження свого здоров'я.

Визначені фактори забезпечення якості медичної допомоги комплексно інтегрують розвиток можливих напрямків підвищення якості медичного обслуговування. Впроваджений порядок контролю якості, який являє собою вертикально організовану функціональну структурну систему, що включає всі рівні управління – від МОЗ до окремих лікувальних закладів. Перспективним напрямом для швидких змін у покращенні якості медичної допомоги є рівень закладу охорони здоров'я, оскільки саме медична установа має сьогодні значний потенціал динамічного і гнучкого реагування на потреби і очікування пацієнтів щодо підвищення якості медичного обслуговування.

Метою дослідження є систематизація і аналіз основних методів та інструментів забезпечення якості медичного обслуговування на рівні закладу охорони здоров'я в умовах існуючої системи контролю якості медичної допомоги.

Методи дослідження. Дослідження спрямоване на визначення основних видів і форм контролю якості медичної допомоги та рівня забезпечення якості в закладах охорони здоров'я України на прикладі 24 типових лікувально-профілактичних установ Сумської області.

Контроль якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я Сумської області впродовж 2016 р. здійснювався шляхом виконання таких організаційних заходів: проведення оперативних нарад, проведення медичних рад, лікарські конференції, клінічні та клініко-адміністративні обходи, ради медичних сестер, контроль за виконанням санітарно-епідемічного режиму, заняття з молодшим медичним персоналом, підвищення кваліфікації та атестація лікарів, підвищення кваліфікації та атестації середнього медичного персоналу, впровадження новітніх технологій, аналіз динаміки статистичних показників, щоденну експертну оцінку історій хвороб та карт виписаних із стаціонару, одноденні зрізи, цільові перевірки якості надання медичної допомоги, оцінку якості за моделями кінцевих результатів, виконання планів робіт структурних підрозділів.

Проведене дослідження показало, що експертиза якості надання медичної допомоги пацієнтам в закладах охорони здоров'я здійснюється за допомогою п'ятирівневого контролю якості і є функцією завідувачів структурними підрозділами закладів охорони здоров'я (перший рівень), заступників головних лікарів з клініко-експертної роботи (другий рівень), клініко-експертних комісій закладів охорони здоров'я (третій рівень), експертної комісії обласного (міського) управління охорони здоров'я (четвертий рівень контролю) та експертної комісії МОЗ України (п'ятий рівень контролю).

Аналіз даних щодо заходів із забезпечення технологічної компоненти якості медичної допомоги показав, що у лікарнях використовуються уніфіковані і локальні протоколи лікування, посібники з питань контролю за інфекцією,

формуляри лікарських засобів, форми медичної реєстрації, які прийняті до виконання, медичні стандарти. У всіх медичних закладах існує офіційна процедура реєстрації скарг пацієнтів, регулярно проводяться опитування пацієнтів щодо якості обслуговування в лікарнях.

Основними критеріями оцінки якості надання медичної допомоги в закладах охорони здоров'я були визначені: організація прийому планових хворих; організація прийому хворих, що доставляються машиною екстреної допомоги; якість і своєчасність діагностики, комплексність лікування з першого дня; своєчасність і повнота поліклінічних обстежень; поточні спостереження за хворим, корекція та уточнення діагнозу та лікування; своєчасність та якість консультацій; середнє перебування хворого на ліжку; виконання плану ліжко-днів; результати лікування; показники летальності; використання в комплексному лікуванні допоміжних та нетрадиційних методів; обґрунтовані скарги хворих; матеріали анкетного опитування хворих. Важливим показником якості лікувального процесу є охоплення та ефективність диспансеризації хворих з керованою патологією.

Таким чином, якість медичної допомоги оцінюється в основному за допомогою кількісних показників, розроблених держаною статистичною службою, та показників діяльності медичних закладів, що відбивають обсяги наданої допомоги, зокрема, захворюваність, інвалідність, смертність, план виконання ліжко-днів, річний план зайнятості ліжка, оберненість ліжка та ін. Слід зазначити, що найбільша увага приділяється контролю за тимчасовою і стійкою втратою працездатності. Стимулювання високої якості роботи медичних працівників має не економічний, а переважно моральний статус.

Експертна діяльність з оцінки якості медичної допомоги на рівні закладу охорони здоров'я потребує удосконалення у відповідності до сучасних потреб діяльності медичних установ.

УДК 614.2

РАЗРАБОТКА АЛГОРИТМА ФОРМИРОВАНИЯ БЛАГОПРИЯТНОЙ СРЕДЫ В УЧРЕЖДЕНИИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ КАК НЕОБХОДИМОЕ УСЛОВИЕ ВНЕДРЕНИЯ СИСТЕМЫ НЕПРЕРЫВНОГО УЛУЧШЕНИЯ КАЧЕСТВА МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ

Смеянов В.А., Дрыга Н.А.; Смеянов Ю.В.

Сумский государственный университет, Сумы, Украина

The aim of the study was to design the algorithm of formation the environment, favourable to apply the system of continuous health care quality improvement; to analyse the motivating factors of health care quality improvement